

Gemeente Venlo, Regionale Energie Strategie
t.a.v. De heer / Mevrouw M. Bartels en/of Potten
Postbus 3434
5902 RK VENLO

Nieuwe Markt 55, Echt
Postbus 450, 6100 AL Echt
Tel. 0475 - 478 478
info@echt-susteren.nl
www.echt-susteren.nl
KvK 51651866
BTW (NL00)19.06.483.B01
NL86 BNGH 0285 1023 70
BIC-code BNGHNL2G

Echt, 23 februari 2021

Verzonden:

24 FEB. 2021

Onderwerp: Reactie Echt-Susteren op concept
Regionale Energie Strategie 1.0.

Ons kenmerk: Z19/007674-D - 79241

Team: Ruimtelijk Domein

Bijlage(n):

Behandeld door: S. Kuipers

Geachte mevrouw Bartels en/of Potten,

Op 28 januari 2021 hebben wij de concept Regionale Energie Strategie 1.0 van de regio Noord- en Midden-Limburg ontvangen met het verzoek om hierop te reageren voor 24 februari 2021.

Op 28 januari 2021 hebben wij ook de gemeenteraad tijdens een raadsconferentie geïnformeerd over de Regionale Energie Strategie 1.0. Tevens hebben wij de raad tot 21 februari 2021 de gelegenheid geboden om te reageren op de RES 1.0 en zijn de eerste standpunten van de raad opgehaald. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de raad onderstaande reactie volledig ondersteunt. We vragen nog specifiek aandacht voor koppelkansen in relatie tot sociale duurzaamheid en verwijzen naar de reactie van de raadsfractie Groen Links. De reactie van de gemeenteraadsfracties van Echt-Susteren zijn toegevoegd aan deze brief.

Wij maken gebruik van uw aanbod om de gemeentelijke reactie op de concept RES 1.0 aan u kenbaar te maken.

Allereerst willen wij u complimenteren voor het vele werk dat is verzet om te komen tot een RES 1.0 waarin mooie ambities worden nagestreefd. Ook willen wij onze waardering uitspreken voor het feit dat de RES ons ruimte biedt voor maatwerk. Ondanks tegenstellingen in aanpak en route, houden we ons gezamenlijk doel voor een duurzame samenleving steeds voor ogen en werken we toe naar een gezamenlijk resultaat.

Graag willen wij nog de volgende opmerkingen meegeven.

1. Ten aanzien van het proces om te komen tot een vastgestelde RES merken wij op dat het tijdspad zo krap is, dat wij alle gemeentelijke afspraken voor het tijdig in routing brengen van college- en raadsvoorstel noodgedwongen naast ons neer moeten leggen. Ook zijn wij van mening dat onze raad binnen een heel kort tijdsbestek moet reageren (3-21 februari 2021) op de concept RES 1.0. Hoewel wij ons realiseren dat de RES 1.0 binnen een door het Rijk voorgeschreven tijds kader moest worden opgesteld, hadden wij dit graag anders gezien.

2. Wij vinden het essentieel dat er een voorstel wordt geformuleerd met een aantal gezamenlijk gedragen beslispunten en we beschouwen de RES 1.0 als een richtinggevend kader bij de beslispunten.

Ons voorstel voor gezamenlijk gedragen beslispunten zijn de onderstaande in de RES 1.0 opgenomen ambities:

- a. door middel van energiebesparing en kleinschalige opwek willen we in 2030 minimaal 25% minder CO₂ uitstoten dan in 2015;
- b. we willen met zon- en windprojecten in de regio 1200 GWh uur duurzame energie opwekken in 2030 (vergund in 2025);
- c. we houden ruimtelijke kwaliteit in beeld;
- d. we streven naar (gemiddeld) 50% lokaal eigendom bij grootschalige zon- en windprojecten op regionaal niveau;
- e. we streven naar een vorm van lokale medezeggenschap bij grootschalige zon- en windprojecten;
- f. we hebben oog voor sociale duurzaamheid;
- g. we spelen in op innovaties;
- h. we streven naar 100% duurzame warmte.

Dit is in lijn met het eerdere genomen besluit van het college over de Concept RES. Daar hebben wij als college ingestemd met de in de samenvatting opgenomen ambities van de Concept RES en hebben wij de Concept RES als toelichting beschouwd.

3. Geen zoekgebied voor grootschalige opwek van energie in gemeente Echt-Susteren.

We hebben gedurende het hele RES proces aangegeven om geen zoekgebieden voor grootschalige opwekking van energie op kaart aan te wijzen op het grondgebied van Echt-Susteren, omdat dit niet strookt met ons gemeentelijk beleid. Verwezen wordt naar onze eerdere reactie van 17 maart 2020 die als bijlage is toegevoegd. In de basis komt het erop neer dat wij in samenspraak met de omgeving op zoek gaan naar gedragen locaties waarbij landschappelijke kwaliteit, participatie en draagvlak belangrijke pijlers zijn. Wij zijn dan ook verheugd dat Echt-Susteren geen zoekgebied is in de concept RES en in de definitieve RES. Ook het feit dat in de RES 1.0 het idee van zoekgebieden is verlaten, ondersteunen we. Echter, wij constateren ook dat zoekgebieden voor de fase na vaststelling van de RES 1.0 weer op de agenda staan. Hiertegen maken wij bezwaar als dit zoekgebieden in Echt-Susteren betreffen om de redenen die meermaals zijn ingebracht.

4. Landschapsprincipes

In bijlage 9 worden leidende ontwerpprincipes voor ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit beschreven. Deze principes vormen de basis in de RES om te bepalen of grootschalige zon- en windprojecten passen binnen het regionaal landschap.

In Echt-Susteren beschouwen we deze principes als een hulpmiddel om landschappelijke kwaliteit te onderbouwen, maar niet als voorwaarde om te bepalen of gemeentelijke projecten passen in een landschap. Ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit zijn in onze ogen een gemeentelijke bevoegdheid.

Voorbeelden van landschapsprincipes die wij niet delen:

- Zet alleen in op geschikte gebieden binnen de potentiekaart voor grootschalige opwek.
- Voorkom dat kleinschalige initiatieven toekomstige kansrijke initiatieven belemmeren.
- Voorkom stapeling van kleinere initiatieven, waardoor het draagvermogen van het landschap overschreden wordt.

Deze principes zijn gebaseerd op de wens om alleen grote energielandschappen (50-250 ha) te ontwikkelen waarbij top down (op basis van een door de RES bepaald type landschap) zoekgebieden worden aangewezen en waarbij er vanuit wordt gegaan dat kleinschalige initiatieven per definitie een verrommeling van het landschap zijn. Echt-Susteren is ons inziens

het bewijs dat het ook anders kan gelet op de ontwikkeling van 5 zonnevelden. Wij zien de ontwerpprincipes dan ook uitsluitend als een denkrichting.

In de RES 1.0 is echter opgenomen dat de ruimtelijke afspraken uit de RES (landschapsprincipes- en matrix) vertaald gaan worden in het gemeentelijk omgevingsbeleid. Dat betekent dat wij via een omweg alsnog gedwongen zouden worden om ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit voor zon- en windprojecten op termijn te beoordelen op basis van de voorgeschreven landschapsprincipes uit de RES. Dat raakt onze gemeentelijke autonomie en daarmee kunnen we helaas niet akkoord gaan.

Voorgesteld wordt om expliciet te benoemen dat de landschapsprincipes en matrix richtinggevend bedoeld zijn en dat er ruimte blijft voor gemeentelijk maatwerk. De gemeentelijke autonomie is en blijft voor ons het uitgangspunt voor het invullen van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

5. Regionale programmering en prioritering grootschalige zon- en windprojecten

Nu er netwerkschaarste is door de vele in ontwikkeling zijnde grootschalige zon- en windinitiatieven, wil de regio afspraken maken over programmering en prioritering van projecten. Onder grootschalige projecten wordt verstaan meer dan 50 panelen op daken, vanaf 10 hectare zon op land en vanaf 2 windturbines (7 MW). Voor regionale prioritering hanteert de regio de uitgangspunten:

- a. lokale participatie,
- b. borgen landschappelijke kwaliteit en
- c. rekening houdend met netefficiency.

Concrete afspraken voor prioritering zijn nog niet gemaakt.

In aansluiting op onderdeel 4 merken we op dat de vraag of een ontwikkeling bijdraagt aan landschappelijke kwaliteit (ad b) wat ons betreft niet beoordeeld mag worden op basis van de landschapsprincipes en matrix uit de RES 1.0. Dat is aan de gemeente ter beoordeling.

Echt-Susteren is bovendien van mening dat regionale afstemming/programmering aan de orde is vanaf 25 hectare zon (deze lijn ook doortrekkend naar zon op dak en wind).

Een tweede opmerking over de regionale programmering is dat er momenteel een inventarisatie plaatsvindt van alle bij de gemeente bekend zijnde projecten voor grootschalige duurzame opwek. Enexis gebruikt deze informatie om inzicht te krijgen in de ruimte in de netten. Wij gaan er niet vanuit dat deze lijst gebruikt gaat worden als onderlegger voor regionale programmering in de toekomst, aangezien dit de gemeentelijke autonomie raakt en daarover nog geen regionale afspraken zijn gemaakt. In zijn algemeenheid kan het niet zo zijn dat de regionale programmering bepalend zal zijn voor de uitvoerbaarheid van de projecten in de afzonderlijke gemeenten. Regionale afstemming kan dan het enige middel zijn, waarbij het uiteindelijke besluit, na afstemming met de netbeheerder, bij de gemeente blijft liggen.

6. Zonneladder

In de tweede versie van de RES 1.0 (28 januari 2021) is de zonneladder toegevoegd aan de RES 1.0. ondanks bezwaren van onze kant. Wij zijn van mening dat zowel zon op dak, als zonneweides als windparken naast elkaar nodig zijn om onze energiedoelen te halen. Van of-of is geen sprake. De zonneladder is dan ook een theoretische benadering die veel ambtelijke capaciteit kost in de motivering, maar die in het resultaat niet zal leiden tot andere uitkomsten, namelijk het niet inzetten van landbouwgronden voor zonneparken. Wij verzoek u om de zonneladder niet op te nemen in de RES 1.0.

7. RES in relatie tot lokale autonomie

In de RES 1.0 is aangegeven dat de RES 1.0 niet in de plaats komt van lokale projecten en initiatieven, maar deze ondersteunt en faciliteert. Gemeenten hebben de ruimte om eigen keuzes te maken. Dat ondersteunen wij volledig, maar tegelijkertijd zien wij dat aan dit principe niet altijd invulling wordt gegeven in de praktijk. Dat betekent in onze ogen ook dat we er alert op zijn en

blijven dat de RES niet treedt in de gemeentelijke autonomie en dat de RES en de gemeentelijke projecten voor duurzame opwek elkaar niet mogen frustreren. Zowel de RES regio als de gemeente hebben hoge duurzaamheidsambities. De route om die ambities tot uitvoering te brengen is verschillend. Ons pleidooi is om dat maatwerk aan gemeenten te bieden, niet alleen op papier, maar vooral ook in de praktijk. Iedere gemeente is immers verschillend, maar het gaat om het resultaat voor een duurzame gemeente en regio. Want daar doen we het voor.

Wij vertrouwen erop dat onze reactie zorgvuldig zal worden afgewogen en een plek krijgt in de ontwerp RES 1.0 (versie april 2021) die het besluitvormingstraject in gaat. Wij merken daarbij op dat wij graag zien dat ook onze eerder reacties ook een plek krijgen in de ontwerp RES 1.0 waar dit eerder niet is gebeurd. Tot slot merken wij op dat onze ambtelijke reactie op de eerste versie van de RES 1.0 (12 januari 2021) niet zijn overgenomen in de 2e versie van 28 januari 2021. Wij gaan ervan uit dat onze opmerkingen nu een plek krijgen in de definitieve RES 1.0. Daarbij moeten we vaststellen dat het in het geheel niet honoreren van onze reactie er mogelijk toe zal leiden, dat aan de RES 1.0 goedkeuring zal worden onthouden.

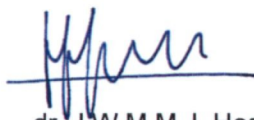
Tot slot ziet ons besluitvormingstraject voor vaststelling van de RES 1.0 er als volgt uit. Het college besluit over de RES 1.0 op 13 april 2021 (na vrijgave van de RES 1.0 op 5 april 2021). Vervolgens wordt de RES 1.0 als kaderstellende raadsnota aangeboden aan de raad op 3 juni 2021. De raad heeft formeel dan nog de gelegenheid om zienswijzen mee te geven aan het college. Het college neemt op 15 juni 2021 een besluit over de vaststelling van de RES met inachtneming van de zienswijzen van de raad en stelt u uiterlijk 17 juni 2021 hiervan in kennis.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders gemeente Echt- Susteren,

Drs. G.W.T. van Balkom
secretaris

dr. J.W.M.M.J. Hessels
burgemeester

Bijlagen

1. Reactie op Concept RES van college Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren van 17 maart 2020.
2. Reactie gemeenteraad Echt-Susteren, fractie Groen Links
3. Reactie gemeenteraad Echt-Susteren, fractie Partij Nieuw Echt-Susteren
4. Reactie gemeenteraad Echt-Susteren, fractie Lijst Samenwerking
5. Reactie gemeenteraad Echt-Susteren, fractie Partij van de Arbeid

Geachte griffie,

Graag maakt de fractie GroenLinks Echt-Susteren (GL) gebruik van de mogelijkheid om een reactie te geven op de ontwerp RES 1.0 en deze via de griffie bij het college kenbaar te maken.

Allereerst sluiten wij ons aan bij de opmerkingen die het college in concept aan de raad liet toekomen. Veel opmerkingen van het college voeren terug op de behoefte aan behoud van **autonomie** om lokaal maatwerk uit te kunnen voeren. Ook GL prefereert een bottom-up benadering boven een top-down benadering door de RES-NML. De energietransitie zal grotendeels lokaal zijn weerslag vinden en daarom vindt GL het belangrijk dat de gemeente de uitvoering zelf kan leiden. Wel zal er afstemming nodig zijn om mogelijke fricties over gemeentegrenzen heen (netwerkschaarste, de plaatsing van windmolens, een warmtenet) in een vroeg stadium op te lossen. Aangezien Echt-Susteren tegen de RES-regio Zuid-Limburg ligt, zal er ook met die regio afstemming nodig zijn.

Aanvullend op de opmerkingen van het college:

KOPPELKANSEN

In de ontwerp RES 1.0 wordt vaak over koppelkansen geschreven maar in de meeste gevallen blijft dit beperkt tot kansen die betrekking hebben op herinrichting van het landschap, dus koppelkansen die het fysieke domein of openbare ruimte betreft. GL mist de koppelkansen op het sociale, menselijke vlak die de energietransitie óók biedt of kan bieden. De ontwerp RES 1.0 gaat gelukkig wel in op sociale duurzaamheid waarbij drie pijlers worden genoemd:

- Iedereen kan meedoen (> mogelijk maken participatie)
- Iedereen kan het betalen (> een betaalbare energietransitie)
- Iedereen kan meeprofiteren (> terugvloeien van revenuen naar de lokale gemeenschap)

De informatie die de ontwerp RES 1.0 hierbij geeft (paragraaf 2.3.2) is ons uit het hart gegrepen. Vooral de twee zinnen “Het sociale domein bij gemeenten speelt een belangrijke rol in de signalering van energiearmoede. Daarom is een koppeling met dit domein essentieel” willen we hier benadrukken. Ook GL is van mening dat de energietransitie veel integraler moet worden aangevlogen en uitgevoerd. Volgens GL is er nog onvoldoende voorstellingsvermogen over de transitie die onze gemeente, tot achter de voordeur bij onze inwoners, zal ondergaan. Door méér maatschappelijke problemen tegelijk mee te nemen in deze transitie van 30 jaar kunnen we meerdere vliegen in één klap slaan. De focus moet onzes inziens niet alleen liggen op besparing van energie, de duurzame opwek van energie en het aardgasloos worden. Nee, er kan tegelijkertijd op meerdere thema's worden gefocust, als bijvangst. Enkele voorbeelden van koppelkansen:

- Werkgelegenheid: een kans voor lokale bedrijven, inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans geven, opleidingskansen, omscholing, inzet energiecoaches;
- Gezondheid: verbetering binnenklimaat door isolatie maar vergeet ventilatie-, vocht- en tochtproblemen niet en het reduceren van geluidhinder. Ook stress kan minder worden als de energierekening omlaag gaat. Denk ook aan het vervangen van asbest door zonnepanelen of PV-dakpannen;
- Armoede en schulden: de ontwerp RES 1.0 stipt energiearmoede aan maar het kan breder. Hou achter-de-voordeur-gesprekken over de financiële situatie als de inwoner dit wilt delen,

controleer of de bewoner van regelingen gebruik kan maken waar die geen weet van heeft, wijs op subsidies en goedkope leningen 'i.h.k.v. energie & duurzaamheid' waardoor de energierekening al meteen omlaag kan gaan, neem de inwoner letterlijk aan de hand om zulke - vaak administratieve - zaken te regelen. Kortom: de energietransitie biedt kansen voor lastenverlichting;

- Klimaatadaptatie: als de straat toch open moet voor een warmtenet, dan kan er meteen meer vergroening en half open bestrating in de straat terugkomen waardoor er weer minder kans is op wateroverlast en hittestress ofwel toekomstbestendig maken van de wijk;
- Verbetering openbaar gebied: bekijk meteen of er aantrekkelijke verkeersroutes voor fietsers kunnen worden aangelegd, of dat straten autoluw kunnen worden of zelfs van verkeer kunnen worden afgesloten, bekijk parkeernormen, leg pocket parkjes en tiny forests aan.

Zoals gezegd moet onzes inziens het sociale domein hierbij worden betrokken: de opbouwwerker moet in ere worden hersteld. Tegenwoordig zingen ook functiebenamingen rond als buurtverbinder, wijkwerker, buurtmakelaar, wijkregisseur, et cetera. Laten we niet de fout maken dat we over 30 jaar terugkijken en beseffen dat we méér (maatschappelijke) problemen tegelijkertijd hadden kunnen aanpakken.

COLLECTIVITEIT

Vooraf in landelijke gemeenten zullen weinig collectieve voorzieningen als een warmtenet kunnen worden aangelegd. Dat betekent dat inwoners dan zijn aangewezen op een individuele oplossing, bijvoorbeeld een (hybride) warmtepomp of all-electric gaan. Een grote groep mensen heeft daar het geld niet voor en voor deze groep dreigt energiearmoede: mensen die voldoende geld hebben creëren hun eigen kleinschalige 'binnenklimaatvoorziening' en de mensen met geen of weinig geld mogen met minder mensen de steeds duurder wordende resterende collectieve voorzieningen – waaronder met name (groen)gas – betalen. De energietransitie vereist een collectieve aanpak in plaats van de individuele ieder-voor-zich aanpak. Dat neemt niet weg dat individuele oplossingen niet mogelijk zijn: nee, juist wel maar dan wel in een collectieve aanpak dus een hele straat of wijk met dezelfde soort woningen in enkele maanden tijd isoleren, van zonnepanelen en (hybride) warmtepompen voorzien. Zoals een woningcorporatie ook haar vastgoed verduurzaamt.

NETWERKSCHAARSTE

Gezien de traagheid van een organisatie als Tennet (waar Essent afhankelijk van is) moet er onzes inziens veel actiever worden ingezet op opslag en peakshaving. Van grootschalige opslag met een O-PAC (ondergrondse pomp accumulatie centrale), bij zonneparken (zie Altweerterheide), tot kleinschalig thuis en in de directe omgeving. De thuisbatterij en buurtbatterij zijn in opmars, met bi-directioneel laden kunnen elektrische auto's dienst doen als opslag (smart charging) en bij zonneparken kunnen batterijen worden geïnstalleerd zoals in Altweerterheide al bij een zonnepark is uitgevoerd. Ook wordt er al ervaring opgedaan met een Ecovat. Verder kunnen softwarematige oplossingen worden ingezet waaronder smart grid software en variabele energietarieven. Ook de opslag van tijdelijk overtollige duurzaam opgewekte elektriciteit in waterstof is een optie, ondanks het enorme verlies van energie op dit moment nog. GL vraagt nadrukkelijk aandacht voor zulke technische ontwikkelingen die vaak sneller gaan dan we ons kunnen voorstellen. Wat GL betreft niet wachten met een heroverweging die dan pas in de RES 2.0 verschijnt: op pagina 19 zinspeelt de ontwerp RES 1.0 hier namelijk op met de zin "Opslag en transport van energie werken we uit in het

vervolgdocument, de RES 2.0". Juist met bovengenoemde oplossingen (de O-PAC is buitencategorie, dat beseffen we) kunnen we op de korte termijn verder met de opwek van duurzame energie zonder te hoeven wachten op Tennet. Ook bieden deze technische oplossingen vaak de mogelijkheid om juist decentraler te werken, in de buurt bijvoorbeeld. Naar verwachting van GL versterkt dit het draagvlak onder de inwoners. Decentraler kunnen werken betekent ook dat er een analyse nodig is van (vooral: grote) gebruikers zodat opwek en verbruik zo dicht mogelijk bij elkaar liggen. Die analyse missen we. Als we niet meer inzetten op opslag, gaan we over 10 jaar nog meemaken dat we windmolens moeten uitschakelen of zonnepalen moeten afdekken. Vandaar onze oproep om nu al meer te pionieren (ervaringen opdoen!) met de opslag van duurzaam opgewekte elektriciteit. Nu zijn deze ontwikkelingen nog vooral weggestopt in Bijlage 5 en daar doen we ze te kort mee, volgens GL.

BEDRIJVEN

We lezen dat bij 90-95% van de bedrijven iets niet in orde is op het gebied van energie. Dit geldt zowel voor vergunningplichtige als informatieplichtige bedrijven. Bijvoorbeeld de melding komt niet overeen met de werkelijke situatie, er is geen plan van aanpak voor nog uit te voeren maatregelen, het bedrijf moet voldoen aan de EED-richtlijn, of het energiebesparingsonderzoek is ouder dan vier jaar. Daar schrikken we van! Zo ook van de circa 70% van de bedrijven met een informatieplicht die daar nog geen gevolg aan heeft gegeven (peildatum 5 oktober 2020). Dat bedrijven onvoldoende of te langzaam hun wettelijke verplichtingen uitvoeren, kan het draagvlak voor de energietransitie bij inwoners ondermijnen. Lokaal hebben we hier tijdens de Algemene Beschouwingen (november 2018) en via schriftelijke vragen (februari 2019) al aandacht voor gevraagd. De vier adviezen (3 op pagina 62 en een op pagina 63) die in de ontwerp RES 1.0 staan, vinden we zeer waardevol. We roepen ons college (en de andere colleges!) op om deze adviezen in het AB dan wel het DB van de RUD in te brengen en de uitvoering te borgen.

ZONNELADDER

We zijn het eens met de opmerking van het college over de zonneladder: het is een wenselijke, theoretische benadering die de uitkomst (gebruik van landbouwgronden) echter niet zal veranderen om aan de taakstellingen te kunnen voldoen. Als (!) de zonneladder tóch wordt opgenomen in de RES dan willen we de eerste twee kolommen samengevoegd zien: met zonnepanelen overdekte parkeerplaatsen zijn net zo makkelijk en kansrijk te realiseren dan zonnepanelen op daken van woningen en vastgoed. Misschien zelfs makkelijker als die parkeerplaatsen in eigendom zijn van de gemeente! Ook als de zonneladder niet in de definitieve RES 1.0 komt of er wel in komt maar ongewijzigd wil GL gemeenten wijzen op grote parkeerplaatsen (zowel publiek als privaat) als zeer kansrijke oppervlakten voor zonPV. Denk aan de vele, vele vierkante meters oppervlakte bij het Outlet Center Roermond, als voorbeeld, maar ook kleinere parkeerplaatsen leveren al een bijdrage. Bijkomend voordeel: auto's staan koel in de schaduw, een extra sellingpoint! In de definitieve RES zien we graag de potentie van zulke parkeerplaatsen berekend en meegenomen worden in de totale berekeningen van mogelijke opwek van zonPV.

Met vriendelijke groet,

Thijs Wetemans, fractievoorzitter GroenLinks Echt-Susteren

Van: Stef Van Ool <stefvanool@gmail.com>

Datum: 20 februari 2021 om 20:46:18 CET

Aan: "Hermans, Martijntje" <M.Hermans@echt-susteren.nl>

Onderwerp: Antw: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Dag Martijntje,

Excuses voor de late reactie, maar hierbij alsnog de reactie vanuit de PvdA. Toevallig was gisteren het eerst mogelijke moment om binnen de afdeling alles goed af te stemmen. Daarbij wil ik opmerken, zoals het college zelf al aangeeft, dat ik het een erg korte termijn vind om reacties aan te leveren. De RES is immers een omvangrijk en veelomvattend stuk.

Ook wij hebben tijdens eerdere bijeenkomsten onze ideeën over vorige versies van de RES kenbaar gemaakt. Voor nu wil ik vooral aangeven dat wij de reactie van het college onderschrijven. Zonder alle punten te herhalen, wordt ons inziens een realistisch bod neergelegd in de RES Noord- en Midden-Limburg, maar zijn er nog genoeg punten waar we aandacht voor moeten blijven hebben. Met name de top-down focus op zoekgebieden en grootschalige energie opwek zijn we kritisch over. Zoals het college stelt, laten we in onze gemeente zien dat bottom-up initiatieven op kleinere schaal grote voordelen met zich mee kunnen brengen. Dit moet echter wel lokaal vormgegeven worden en vandaar dat wij de aandacht voor lokale autonomie in een RES benadrukken. Nogmaals, wij kunnen ons vinden in de RES zoals deze nu voorligt, maar we onderschrijven de reactie hierop van het college.

Hartelijke groet,

Stef van Ool

Fractievoorzitter PvdA Echt-Susteren

T.: 0650876301

E.: stefvanool@gmail.com

Van: Hermans, Martijntje <M.Hermans@echt-susteren.nl>

Datum: vrijdag, 19 februari 2021 om 15:52

Aan: # BESTUUR Fractievoorzitters <#Fractievoorzitters@echt-susteren.nl>

CC: Lebens, Dominique <D.Lebens@echt-susteren.nl>

Onderwerp: FW: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Hoi heren fractievoorzitters,

Ik constateer dat ik tot op dit moment 3 reacties mocht ontvangen: van PNES, LS en GL. Als ik van de overige heren voor zondagavond niets meer verneem, ga ik ervan uit dat het stuk zoals nu voorgelegd door het college akkoord is en er geen nadere aanvullingen of opmerkingen van jullie kant zijn.

Fijn weekend gewenst,

houdoe

Martijntje

Van: Hermans, Martijntje

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 16:19

Aan: # Bestuur - Raadsleden

CC: Lebens, Dominique

Onderwerp: FW: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Dag raadsleden,

Zoals de meesten onder u tijdens de raadsconferentie over de RES al vernamen, heeft portefeuillehouder Meuwissen die avond aangekondigd dat uw raad zou worden geconsulteerd middels een brief namens het college. Deze brief is nu bijgevoegd, zie onderstaande verdere toelichting.

Mag ik de fractievoorzitters onder u s.v.p. vragen de reactie op de inhoud van deze brief van het college, namens de respectievelijke fracties, aan mij te doen toekomen via de mail de komende twee weken, doch uiterlijk zondag 21 februari?

Fijn als u ook even iets laat weten als u geen inhoudelijke opmerkingen hebt.

Dank!

Groet

Martijntje

Van: Lebens, Dominique <D.Lebens@echt-susteren.nl>

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 15:42

Aan: # Griffie <#Griffie@echt-susteren.nl>

Onderwerp: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Geachte griffier,

Tijdens de raadsconferentie op 28 januari 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de eerste versie van de Regionale Energie Strategie 1.0. (versie 12 januari 2021). Op dezelfde dag is ook de tweede versie van de Regionale Energie Strategie 1.0 vrijgegeven door de regio Noord- en Midden-Limburg. Deze versie is op 2 februari 2021 ter kennisgeving aangeboden aan het college en op 3 februari beschikbaar gesteld aan de raad met een verzoek hierop te reageren vóór 21 februari 2021.

Het college is ook voornemens te reageren op de concept-RES 1.0 op basis van de bijgevoegde reactie aan de RES-regio. Dit betreft een voorlopig collegestandpunt. Deze reactie aan de RES-regio zal namelijk worden aangevuld met de (eventuele) reactie van de raad, waarna het college hierover besluit in zijn vergadering van 23 februari 2021. Vervolgens wordt de definitieve reactie op (uiterlijk) 24 februari aangeboden aan de RES-regio Noord- en Midden-Limburg.

Mochten er vanuit de raadsfracties nog aanvullende opmerkingen zijn t.a.v. bijgevoegd stuk, dan zou het college deze graag willen vernemen, bij voorkeur samen met mogelijke reacties op de eerder aangeboden RES. Als deadline is 21 februari aangegeven, maar mochten de raadsfracties eerder in de gelegenheid zijn om hun reacties in te sturen, dan wordt dat zeer op prijs gesteld, in verband met de krappe termijnen en de korte voorbereidingstijd voor het collegevoorstel.

Zou u aldus bijgevoegde brief aan de gemeenteraad willen doorgeleiden, met het verzoek om eventueel aanvullende opmerkingen of suggesties aan te leveren?

Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

Mr. Dominique Lebens | Kabinetschef | Gemeente Echt-Susteren
Postadres Postbus 450, 6100 AL Echt | Bezoekadres Nieuwe Markt 55, 6101 CV Echt
T (0475) 478 478 | E d.lebens@echt-susteren.nl | W www.echt-susteren.nl

Van: Jeroen Meulenberg

Datum: 10 februari 2021 om 20:35:48 CET

Aan: "Hermans, Martijntje"

Onderwerp: Antw: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Hoi martijntje,

Vanuit PNES geen aanvullende opmerkingen.

Groet Jeroen

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 9 feb. 2021 om 16:19 heeft Hermans, Martijntje het volgende geschreven:

Dag raadsleden,

Zoals de meesten onder u tijdens de raadsconferentie over de RES al vernamen, heeft portefeuillehouder Meuwissen die avond aangekondigd dat uw raad zou worden geconsulteerd middels een brief namens het college. Deze brief is nu bijgevoegd, zie onderstaande verdere toelichting.

Mag ik de fractievoorzitters onder u s.v.p. vragen de reactie op de inhoud van deze brief van het college, namens de respectievelijke fracties, aan mij te doen toekomen via de mail de komende twee weken, doch uiterlijk zondag 21 februari?

Fijn als u ook even iets laat weten als u geen inhoudelijke opmerkingen hebt.

Dank!

Groet

Martijntje

Van: Lebens, Dominique

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 15:42

Aan: # Griffie <#Griffie@echt-susteren.nl>

Onderwerp: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Geachte griffier,

Tijdens de raadsconferentie op 28 januari 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de eerste versie van de Regionale Energie Strategie 1.0. (versie 12 januari 2021). Op dezelfde dag is ook de tweede versie van de Regionale Energie Strategie 1.0 vrijgegeven door de regio Noord- en Midden-Limburg. Deze versie is op 2 februari 2021 ter kennisgeving aangeboden aan het college en op 3 februari beschikbaar gesteld aan de raad met een verzoek hierop te reageren vóór 21 februari 2021. Het college is ook voornemens te reageren op de concept-RES 1.0 op basis van de bijgevoegde reactie aan de RES-regio. Dit betreft een voorlopig collegestandpunt. Deze reactie aan de RES-regio zal namelijk worden aangevuld met de (eventuele) reactie van de raad, waarna het college hierover besluit in zijn vergadering van 23 februari 2021. Vervolgens wordt de definitieve reactie op (uiterlijk) 24 februari aangeboden aan de RES-regio Noord- en Midden-Limburg.

Mochten er vanuit de raadsfracties nog aanvullende opmerkingen zijn t.a.v. bijgevoegd stuk, dan zou het college deze graag willen vernemen, bij voorkeur samen met mogelijke reacties op de eerder aangeboden RES. Als deadline is 21 februari aangegeven, maar mochten de raadsfracties eerder in de gelegenheid zijn om hun reacties in te sturen, dan wordt dat zeer op prijs gesteld, in verband met de krappe termijnen en de korte voorbereidingstijd voor het collegevoorstel.

Zou u aldus bijgevoegde brief aan de gemeenteraad willen doorgeleiden, met het verzoek om eventueel aanvullende opmerkingen of suggesties aan te leveren?

Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

Mr. Dominique Lebens | Kabinetschef | Gemeente Echt-Susteren
Postadres Postbus 450, 6100 AL Echt | Bezoekadres Nieuwe Markt 55, 6101 CV Echt
T (0475) 478 478 | E d.lebens@echt-susteren.nl | W www.echt-susteren.nl

Ga bewust om met het milieu. Print deze e-mail alleen als het echt nodig is.
Volg de gemeente ook op [social media](#) voor nieuws en informatie.
[Disclaimer](#)

Van: Hermans, Martijntje

Verzonden: maandag 15 februari 2021 12:27

Aan: Lebens, Dominique

CC: Geurts, Marloes

Onderwerp: FW: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Dag heer Lebens,

Zie bijgaand reactie nr 2 inzake de RES, en wel van Lijst Samenwerking.

Hoi!

mtje

Van: Bert Hendricks <bert.hendricks@home.nl>

Verzonden: maandag 15 februari 2021 11:48

Aan: Hermans, Martijntje <M.Hermans@echt-susteren.nl>

Onderwerp: RE: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Beste Martijntje,

Namens Lijst Samenwerking allereerst een compliment aan verantwoordelijk wethouder Meuwissen en het college voor de gekozen aanpak en positieve communicatie met alle geledingen in dit proces. Dit werd ook bevestigd in het gesprek dat dhr Wackers en ik onlangs hadden met de portefeuillehouder.

Het schept vertrouwen.

Wij kunnen instemmen met de conceptbrief van het college.

Wel vragen wij uitdrukkelijk aandacht voor een bottleneck in dit proces, n.l. : De capaciteit van het netwerk (netwerk-schaarste).

Wat zijn hiervoor de plannen en ambities, wat zijn mogelijke consequenties en wat betekent dat voor onze gemeentelijke plannen?

Met vriendelijke groet, Bert Hendricks

Verzonden vanuit Mail voor Windows 10

Van: Hermans, Martijntje

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 16:19

Aan: # Bestuur - Raadsleden

CC: Lebens, Dominique

Onderwerp: FW: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Dag raadsleden,

Zoals de meesten onder u tijdens de raadsconferentie over de RES al vernamen, heeft portefeuillehouder Meuwissen die avond aangekondigd dat uw raad zou worden geconsulteerd middels een brief namens het college. Deze brief is nu bijgevoegd, zie onderstaande verdere toelichting.

Mag ik de fractievoorzitters onder u s.v.p. vragen de reactie op de inhoud van deze brief van het college, namens de respectievelijke fracties, aan mij te doen toekomen via de mail de komende twee weken, doch uiterlijk zondag 21 februari?

Fijn als u ook even iets laat weten als u geen inhoudelijke opmerkingen hebt.

Dank!

Groet

Martijntje

Van: Lebens, Dominique <D.Lebens@echt-susteren.nl>

Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 15:42

Aan: # Griffie <#Griffie@echt-susteren.nl>

Onderwerp: Verzoek om eventuele reacties op brief college aan RES-regio

Geachte griffier,

Tijdens de raadsconferentie op 28 januari 2021 is de gemeenteraad geïnformeerd over de eerste versie van de Regionale Energie Strategie 1.0. (versie 12 januari 2021). Op dezelfde dag is ook de tweede versie van de Regionale Energie Strategie 1.0 vrijgegeven door de regio Noord- en Midden-Limburg. Deze versie is op 2 februari 2021 ter kennisgeving aangeboden aan het college en op 3 februari beschikbaar gesteld aan de raad met een verzoek hierop te reageren vóór 21 februari 2021.

Het college is ook voornemens te reageren op de concept-RES 1.0 op basis van de bijgevoegde reactie aan de RES-regio. Dit betreft een voorlopig collegestandpunt. Deze reactie aan de RES-regio zal namelijk worden aangevuld met de (eventuele) reactie van de raad, waarna het college hierover besluit in zijn vergadering van 23 februari 2021. Vervolgens wordt de definitieve reactie op (uiterlijk) 24 februari aangeboden aan de RES-regio Noord- en Midden-Limburg.

Mochten er vanuit de raadsfracties nog aanvullende opmerkingen zijn t.a.v. bijgevoegd stuk, dan zou het college deze graag willen vernemen, bij voorkeur samen met mogelijke reacties op de eerder aangeboden RES. Als deadline is 21 februari aangegeven, maar mochten de raadsfracties eerder in de gelegenheid zijn om hun reacties in te sturen, dan wordt dat zeer op prijs gesteld, in verband met de krappe termijnen en de korte voorbereidingstijd voor het collegevoorstel.

Zou u aldus bijgevoegde brief aan de gemeenteraad willen doorgeleiden, met het verzoek om eventueel aanvullende opmerkingen of suggesties aan te leveren?

Bij voorbaat dank!

Met vriendelijke groet,

Mr. Dominique Lebens | Kabinetschef | Gemeente Echt-Susteren
Postadres Postbus 450, 6100 AL Echt | Bezoekadres Nieuwe Markt 55, 6101 CV Echt
T (0475) 478 478 | E d.lebens@echt-susteren.nl | W www.echt-susteren.nl

Gemeente Venlo
t.a.v. Projectgroep RES NML
t.a.v. mevrouw Bartels
Postbus 3434
5902 RK Venlo

Nieuwe Markt 55, Echt
Postbus 450, 6100 AL Echt
Tel. 0475 - 478 478
info@echt-susteren.nl
www.echt-susteren.nl
KvK 51651866
BTW (NL00)19.06.483.B01
NL86 BNGH 0285 1023 70
BIC-code BNGHNL2G

Echt, 17 maart 2020

Verzonden: - 8 1111 2020

Onderwerp: Reactie op concept Regionale
Energie Strategie
Team: Ruimtelijk Domein

Ons kenmerk: Z19/007674-D - 45534

Bijlage(n):
Behandeld door: S. Kuipers

Geachte mevrouw Bartels,

In de regio Noord- en Midden Limburg is een concept Regionale Energiestrategie (datum 19 februari 2020) opgesteld. Graag maken wij gebruik van het verzoek om hierop te reageren.

Allereerst constateren wij dat er in de regio Noord- en Midden Limburg met veel betrokkenheid en inzet is en wordt samengewerkt aan deze uitdagende opgave die onder hoge tijdsdruk moet worden neergezet. Hiervoor willen we onze waardering uitspreken. Dat neemt niet weg dat wij ook onze kanttekeningen en verbeterpunten willen plaatsen.

De concept RES is een omvangrijk document met een hoog abstractieniveau. Voor de bestuurlijke besluitvorming vragen wij u om concrete beslispunten te benoemen en de concept RES als toelichting cq achterliggende informatie toe te voegen. Daarmee wordt duidelijk waaruit gezamenlijk gedragen standpunten bestaan in regionaal verband.

Een belangrijke opgave in de RES is het voornemen van de regio om een regionaal bod aan het Rijk te doen van 1,2 TWh voor grootschalige duurzame elektriciteit opwek. Een deel van deze opgave is reeds gerealiseerd of zit in de pijplijn. Voor het resterende deel zal de regio moeten onderbouwen hoe de restopgave voor 2030 gerealiseerd gaat worden. Volgens de concept RES komt de restopgave neer op 298 ha zonne-energie of 31 windmolens van 3,5 Mw.

Als gemeente bepleiten wij een verdeelsleutel binnen de regio om deze restopgave te realiseren en het aanwijzen van potentiegebieden (in ieder geval in gemeente Echt-Susteren) achterwege te laten. Een concreet voorstel hiervoor is onder meer besproken tijdens het 1 op 1 overleg op donderdag 5 maart 2020 en zal hieronder nogmaals worden toegelicht.

Zoals gezegd wordt in de concept RES de uitvoerbaarheid van de restopgave onderbouwd aan de hand van kaarten met aangewezen potentiegebieden voor zonne- en windenergie. Deze zijn ontstaan op basis van landschapskwaliteiten en de grote gemene deler in de regio dat de jonge ontginningen in potentie de meest geschikte gebieden zijn voor zonneparken en windparken.

Deze conclusie delen wij niet. Reeds in onze reactie op de startnotitie en vervolgens in ambtelijke en bestuurlijke vergaderingen hebben wij kenbaar gemaakt geen voorstander te zijn van zoekgebieden. Het klimaatakkoord dwingt ons niet om potentiegebieden aan te wijzen, maar vraagt een gefundeerde motivering van de regio dat zij het regionaal bod daadwerkelijk tot uitvoering kan brengen voor 2030. Hierbij treft u onze motivering aan ter onderbouwing van het regionaal bod. Deze motivering dat gemeente Echt-Susteren haar bijdrage aan het regionaal bod kan waarmaken zonder daarvoor potentiegebied aan te wijzen op kaart kan worden gebruikt in het regionaal bod.

Gemeente Echt-Susteren wil in 2040 energieneutraal zijn. Dit betekent dat zij grote ambities heeft om te verduurzamen en zonneparken en windmolens zijn daarvoor nodig. De gemeente zet concrete stappen om deze ambitie waar te maken.

Gemeente Echt-Susteren voert momenteel een haalbaarheidsstudie uit naar het zelf ontwikkelen van windmolens. Rond de zomer 2020 wil de gemeente besluiten of het haalbaar is om zelf 1 of 2 windparken te ontwikkelen en daarin zelf te investeren.

Daarnaast heeft de gemeente in december 2019 een collectieve uitvraag aan de markt gedaan om met concrete initiatieven voor zonneparken te komen. Op deze manier worden initiatiefnemers uitgedaagd om, in concurrentie met elkaar, de beste plannen te ontwikkelen. Medio 2020 neemt de gemeente een besluit welke vijf beste zonnepark initiatieven worden uitgewerkt tot een vergunning. Hiervoor wordt een transparant proces doorlopen. Het beleidskader voor grootschalige opwek, het proces om te komen tot de beste initiatieven en het beoordelingskader om tot keuzes te komen, zijn te vinden op: <https://www.echt-susteren.nl/duurzaamheid>.

In het beleidskader voor grootschalige duurzame opwek (september 2019) is het een bewuste keuze geweest om geen zoekgebieden aan te wijzen en enkel Natura 2000 en goudgroene gebieden uit te sluiten van zonneparken en windparken. In principe kunnen dus overal in de gemeente initiatieven ontwikkeld worden, mits het plan voldoet aan de drie beleidspijlers landschappelijke kwaliteit, draagvlak en (financiële) participatie en de initiatieven in de top vijf van beste plannen komen. Maatwerk dus. De gemeente heeft 17 initiatieven voor zonneparken ontvangen die in de race zijn om tot de beste vijf te gaan behoren. Voor de zomer maakt zij een keuze. Geconstateerd kan worden dat het overgrote deel van de initiatieven buiten de in de RES aangewezen grootschalige potentiegebieden in Echt-Susteren liggen. Dat sterkt de gemeente in haar standpunt dat zij geen potentiegebieden in Echt-Susteren wil aanwijzen in de concept RES. Zodra de gemeente een besluit heeft genomen over de vijf beste plannen, kan de gemeente de omvang en de locatie van de initiatieven ook onderbouwen met behulp van een kaart. Op basis van deze argumentatie meent de gemeente te kunnen onderbouwen dat Echt-Susteren haar bijdrage aan de RES kan en wil leveren. Gemeente Echt-Susteren heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat zij niet achterover zal leunen, maar lef toont om met haar maatwerkaanpak voor zonneparken en haar onderzoek naar het zelf ontwikkelen van windparken proactief stappen zet om die ambitie waar te maken."

Wij verzoeken u op grond van voorgaande dan ook om geen potentiegebieden in Echt-Susteren aan te wijzen, maar in de RES bovenstaande onderbouwing op te nemen. In de concept RES wordt meermaals aangegeven dat gemeentelijk maatwerk mogelijk is. Wij vinden het schrappen van de potentiegebieden in gemeente Echt-Susteren een must om tot een gedragen RES te komen.

Ten overvloede merken wij op dat de gemeente de jonge ontginningen niet per definitie in potentie ziet als de meest geschikte gebieden voor zonneparken en windparken en dat ook het hoogterras en de landduinen in onze gemeente deels als potentiegebieden zijn aangewezen. Dat strookt niet met de RES gemene deler en past niet in ons eigen beleid. Deze opmerking is echter minder relevant, daar wij ervan uit gaan dat er in onze gemeente geen potentiegebieden worden opgenomen.

Tot slot zullen wij de concept RES per pagina voorzien van opmerkingen en/of verbeterpunten.

- Pagina 6: *met elkaar stellen we haalbare en gedragen doelen voor onze regio. Samen zijn we er verantwoordelijk voor dat we deze doelen halen.* Dit onderschrijven wij, maar

- wij vragen ons tegelijkertijd af hoe we moeten omgaan met fundamentele verschillen van mening die een gedragen bod in de weg staan. Zie ook pagina 16: *partijen committeren zich aan het gezamenlijk opgesteld bod* in relatie tot pagina 18: *niet alle wensen en behoeftes kunnen worden meegenomen om gezamenlijk tot een bod te komen*.
- Pagina 8: *streven naar 50% zien wij als de correcte formulering. Dit wordt in de concept RES niet consequent gebruikt. Verzoek is om daar waar gemiddeld 50%, tenminste 50% ed wordt gebruikt dit te vervangen door streven naar 50%.* Zie bijvoorbeeld, pagina 8, pagina 18, paragraaf 2.3.3.(7X), pagina 27 en 28.
 - Pagina 8: 25% CO₂- besparing t.o.v. 2015. Hoe verhoudt dit zich tot de steeds genoemde 49 % t.o.v. 1990?
 - Pagina 9: voorstel om een vierde scenario voor kleinschalige projecten als keuze toe te voegen zodat er bestuurlijke keuzes zijn tussen grootschalige en kleinschalige opwek. Idem op pagina 49.
 - Pagina 12: de rol cq bevoegdheden van het bestuurlijk overleg is onvoldoende beschreven. Is de bevoegdheid van het BO enkel de instemming dat een product wordt vrijgegeven voor verdere bestuurlijke besluitvorming of gaat dit verder?
 - Pagina 13: de indruk bestaat dat een RES het gemeentelijk beleid overruled. Zie ook pagina 18: *de gemeente borgt projecten in haar Omgevingsbeleid*. Het Rijk verwacht immers dat de door de raden, staten ed vastgestelde RES vervolgens in het gemeentelijk Omgevingsbeleid wordt vertaald. Daarmee is het voor gemeente Echt-Susteren van belang dat er in Echt-Susteren geen potentiegebieden op kaart worden aangegeven, nu dit haaks staat op het gemeentelijk beleid.
 - Pagina 17: definitie energiearmoede opnemen.
 - Pagina 18. de communicatie opdracht lijkt erg zwaar aangezet nu uit de resultaten van de Mentimeter van het bestuurlijk overleg op 4 april 2020 blijkt dat gemeenten vinden dat communicatie voor 91% een gemeentelijke taak is. Slechts 41% vindt dat communicatie een regionale opgave is. Naar onze mening geeft de Mentimeter aan dat hier minder op ingezet kan worden evenals op de bij de RES ondergebrachte taken.
 - Pagina 18: uit de Mentimeter van het bestuurlijk overleg op 4 maart 2020 blijkt ook dat er onvoldoende draagvlak lijkt te zijn voor een revoluerend regionaal duurzaamheidsfonds en een regionaal energiebedrijf. Voordat dit in de RES verder wordt uitgewerkt, lijkt het verstandig het bestuurlijk draagvlak verder te onderzoeken.
 - Pagina 24: gevraagd wordt om *het streven dat ook de lagere inkomens de mogelijkheid moeten krijgen om te participeren in lokaal eigendom* nader te concretiseren. Op welke manier zou dit kunnen?
 - Wij gaan ervan uit dat Tabel 8 Doelgroepenaanpak een soort informatieve handleiding is van mogelijkheden. Is dit juist?
 - Pagina 30 randvoorwaarde 4: indien er bestuurlijk geen financiële bereidheid of mogelijkheid bestaat om de projecten gericht op energiebesparing uit tabel 8 te financieren, wordt de ambitie uit het besparingsprogramma niet gehaald. Financieel inzicht en keuzemogelijkheden zijn belangrijke voorwaarden die als beslispunten voorgelegd moeten worden. Waar zegt het bestuur ja of nee tegen?
 - Pagina 41: Voor de realisatie van grootschalige opwek is per gemeente maatwerk mogelijk, passend binnen de kaders van de RES. Onduidelijk wat hier concreet wordt bedoeld met *de kaders van de RES*.
 - Pagina 46: Echt-Susteren onderschrijft niet dat de jonge ontginningen in potentie het meest geschikte gebied is voor zonne- en windenergie. Echt-Susteren is van mening dat haar eigen maatwerk aanpak gebaseerd op de pijlers landschap, draagvlak en participatie de basis zijn voor de ontwikkeling van zonneparken en windparks.
 - Pagina 48: *potentiegebied en potentiegebied niet ondersteund door gemeentelijk beleid*: definities ontbreken. Wat is de juridische status van deze potentiegebieden ten opzichte van gemeentelijk beleid? Ook zonder status gaan kaarten een eigen leven leiden.
 - Pagina 49: Echt-Susteren is voorstander van een verdeelsleutel voor de regionale opgave van 1,2 TWh. Op basis daarvan kunnen er nadere afspraken worden gemaakt indien een gemeente meer of minder kan realiseren binnen haar grondgebied.
 - Pagina 50: regionale afstemming 10 vervangen door 25 ha. Voor 25 hectare is veruit het meeste draagvlak in de regio blijkens de resultaten van de eerder genoemde Mentimeter

- Indien regionale afstemming betekent dat wij elkaar informeren over duurzame ontwikkelingen, dan ondersteunen wij dit uiteraard.
- Pagina 51: de weg om te komen tot een monitorings- en datasysteem zou concreter beschreven moeten worden, omdat dit essentieel is om te kunnen sturen.
 - Pagina 51: businesscase energiesysteem: Wat gaan we doen?
 - TWh, TJ, PJ, GJ worden door elkaar gebruikt in de RES. Geadviseerd wordt om eenduidig te zijn in de eenheden die gebruikt worden of een conversietabel op te nemen.
 - Pagina 64: Doorkijk naar 2050 zal heel grofmazig moeten zijn, omdat we tweejaarlijks bijstellen en innovaties daarin meegenomen worden.
 - Pagina 71. Bijlage grootschalige opwek: 1,2 TWh betekent 84 turbines of 1800 ha zon versus Handreiking RES (plaatje pag. 72). De cijfers conflicteren met elkaar en dit roept vragen op.
 - Tot slot: de tabellen, figuren corresponderen vaak niet met de titels en volgen elkaar numeriek niet op. Voorbeeld pagina 45 tabel 100. Goed om dit qua redactie nog te checken.

Wij onderschrijven de energiedoelen die we in regionaal verband met elkaar willen realiseren. Onze aanpak is op onderdelen afwijkend zoals gemotiveerd in deze brief, maar we zijn ervan overtuigd dat we met de voorgestelde maatwerkaanpak en onze goede samenwerking tot een gezamenlijk gedragen regionaal bod zullen komen. Tot slot hopen we dat onze gedetailleerd commentaar kan bijdragen aan de kwaliteit van onze regionale energiestrategie.

Met vriendelijke groeten,

De heer F. Jenniskens

Teamleider Ruimtelijk Domein